

‘Door lockdown was voor online pesten veel meer ruimte’

‘Online pesten stopt nooit. Het gaat de hele dag door.’

Pestkoppen hebben het pesten door de lockdown niet afgeleerd. ‘Pesten is een groepsproces, ook meelopers, aanmoedigers en zwijgers zijn erbij betrokken,’ zegt Marijke van der Zalm, adviseur op het gebied van pesten bij Stichting School & Veiligheid. ‘En al die rollen zorgen ervoor dat het pesten in stand blijft. Ja, er zijn gepeste kinderen voor wie de lockdown een verademing was. Maar er zijn ook kinderen bij wie het pesten tijdens de lockdown doorging door de online mogelijkheden. Het is daarom lastig om te zeggen of het pesten tijdens de lockdown is verminderd of verergerd.’ Uit onderzoek van de Kindertelefoon blijkt dat het aantal gesprekken over pesten is afgenomen, terwijl het voor corona in de top 3 van onderwerpen stond. ‘De vraag is of het overschaduwd wordt door andere problematiek. Het aantal gesprekken over eenzaamheid, depressie en suïcide is juist toegenomen.’

ONLINE PESTEN

Het aantal gesprekken over digitaal pesten is wél toegenomen, volgens de Kindertelefoon. Voor corona gingen twee gesprekken per dag hierover. Tijdens de lockdown waren dit er vijf. Het aantal meldingen over online pesten is dus ruim verdubbeld. In april en mei 2020 was het zelfs verviervoudigd en verdrievoudigd ten opzichte van 2019. ‘Dat is ook niet zo verbazingwekkend,’ vindt Van der Zalm. ‘Door de sluiting van de scholen hadden kinderen veel meer gelegenheid om digitaal te pesten, omdat ze meer tijd achter hun schermen doorbrachten. En dat online pesten stopt nooit. Het gaat de hele dag door. Ook heeft het een groter “bereik” als er online dingen over je worden gezegd of als er filmpjes van je worden gepost. Daarom heeft online pesten zo’n impact op kinderen.’ Angelina Jansen, antipestcoördinator op De Lingeborgh in Geldermalsen, stuurde een leerlingenuit-

te uit over pesten tijdens de lockdown. 'Van de bijna 150 leerlingen die gereageerd hebben, geeft 29 procent aan dat er gepest wordt. Ze worden bijvoorbeeld uitgelachen, er worden dingen over hen verteld die niet kloppen of er worden foto's verspreid via social media. 34 procent geeft aan gepest te zijn, maar dat het gestopt is. Een procent geeft aan gepest te worden en één leerling zegt dat haar zusje wordt gepest en daarom niet terug durft naar school.'

ONZICHTBAAR?

'In het algemeen delen kinderen hun pestervaring weinig met bijvoorbeeld een leraar,' vertelt Van der Zalm. 'Dit is vaak uit schaamte en angst om het pesten erger te maken. Daarom is het belangrijk dat leraren investeren in een goede relatie met hun leerlingen. Maar als leraar kun je pesten niet in je eentje signaleren. Daarbij heb je leerlingen en ouders nodig. Andere leerlingen weten beter wat er speelt en vaak nemen ze eerder hun ouders in vertrouwen.' Antipestcoördinator Jansen: 'Leerlingen trekken niet makkelijk aan de bel. Ze komen vrijwel niet naar mij toe. Het zijn vaak de ouders die een bericht sturen.'

VERBONDENHEID

Volgens Van der Zalm is het belangrijk om in de klas een sfeer te creëren, waardoor kinderen zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen en dingen durven te bespreken. 'Het begin van het schooljaar is hiervoor het best. We noemen dit "de gouden weken", dé periode om te werken aan de groepsdynamiek.

Dan worden in de klas de normen bepaald. Zodra die bepaald zijn, is het lastig om ze bij te stellen. Een heropening na een lockdownperiode biedt echter, net als na een vakantie, een kans om opnieuw samen die norm te bepalen en zo een positieve groepsdynamiek te creëren. De ultieme kans voor klassen waarin juist sprake is of was van een negatieve groepsdynamiek en pestgedrag. Laat leerlingen bijvoorbeeld ervaringen over de lockdown delen in de klas, zodat er verbondenheid ontstaat. Maak ook weer duidelijke afspraken over hoe met elkaar wordt omgegaan en leg hierbij de relatie met sociale media. Een simpele regel is: wat in de fysieke omgang niet oké is, is online ook niet oké.'

AFSTANDSONDERWIJS

'Ja, het is lastig om het groepsproces te beïnvloeden als docent vanuit huis,' weet Van der Zalm. 'Hou daarom oog voor al je leerlingen. Plan individuele gesprekjes in. Vraag aan iedere leerling: "Hoe gaat het met je?" En vraag ook: "Hoe gaat het met je online?" Laat verder aan je leerlingen weten dat je, ondanks het afstandsonderwijs, beschikbaar voor ze bent en ruimte hebt voor een persoonlijk gesprek. En dat er ook vertrouwenspersonen en aanspreekpunten op school zijn voor lastige onderwerpen als pesten.' ■

Meer informatie? Kijk op www.schoolveiligheid.nl en www.weektegenpesten.com.

Vraag antwoord

Wat is de rol van de MR bij onderwijs-achterstanden?

De rol van de MR bij het bestrijden van onderwijs-achterstanden is minder groot dan je in eerste instantie zou verwachten. En toch is dat logisch omdat de Wet Beroep Leraar de leerkrachten via het professioneel statuut een eigen eindverantwoordelijkheid geeft bij het onderwijs zoals dat op school gegeven wordt. De leraren gaan onder andere over de inhoud van de lessen, de middelen die daarbij gebruikt worden en de pedagogisch-didactische

aanpak. De verschillende geledingen van de MR kunnen wel een rol spelen bij de gevolgen van de keuzes die de leerkrachten maken. Denk bijvoorbeeld aan de gevolgen voor de werkdruk (instemming personeelsgeleding van de MR) of de gevolgen voor de onderwijstijd (instemming oudergeleding van de MR). Uiteraard kan de MR gebruik maken van de mogelijkheid om een ongevraagd advies uit te brengen (artikel 6.2 WMS).